

Prof. Tadeusz Zembrzusi, LL.D.,
Full Professor,
Faculty of Law and Administration, University of Warsaw,
Republic of Poland

UDK: 347.91/.95(438)

RESTRICTIONS TO THE PRINCIPLE OF PUBLICITY IN POLISH JUDICIAL PROCEEDINGS UNDER CIVIL LAW

The need for publicity in the operation of courts of law and other entities responsible for discharging public duties should not trigger any dilemmas nowadays. As one of the fundamental procedural rules, the principle of publicity is deeply rooted in Polish law. It is considered to be the basic safeguard for securing proper and impartial justice, and due access to courts. It has been legitimated under Article 45 (§ 1) of the Constitution of the Republic of Poland, pursuant to which everyone has the right to a fair and public hearing, without undue delay, by a competent, independent, and impartial court of law. The mechanism is regulated in systemic legal provisions on the organisation of justice, as well as in the Civil Procedure Code. There is a presumption that court hearings should be public, and that the adjudicating court should hear civil cases in trial. Only a special norm shall authorise a court of law to pass rulings in camera. While the nature of the principle of publicity is not absolute, it has been formally and universally accepted that the rule shall be subjected to no restrictions in judicial proceedings. Contrary to the above, changes to Polish procedural law over the years have resulted in a condition where the exception has become a *de facto* rule. Currently, there are options of adjudicating with the publicity principle set aside, not only with regard to formal or procedural matters but also regarding the case merits, e.g. in case a court has concluded (in view of all allegations and requests for submitted evidence) that trial proceeding shall not be necessary. This paper aims to present the evolution of the principle of publicity in judicial proceedings in Poland, as a kind of warning to other states against the risk of undermining the essence of this principle despite the formal preservation of this standard on systemic and statutory levels alike.

Keywords: principles of judicial proceedings, principle of procedural openness, closed sessions.

Prof. dr Tadeusz Zembrzuski,

Редовни професор,

Факултет права и администрације, Универзитет у Варшави,

Република Пољска

ОГРАНИЧЕЊА НАЧЕЛА ЈАВНОСТИ У ПОЉСКОМ ГРАЂАНСКОМ ПОСТУПКУ

У савременом свету, јавност у раду судова и других органа надлежних за вршење јавних овлашћења не би требало да изазива било какве недоумице. Као једно од основних процесних начела, начело јавности поступка је дубоко укорјењено у пољском праву. Сматра се да овај принцип представља основни механизам заштите правичности и непристрасности поступка, као и приступа правосуђу. Према члану 45 став 1 Устава Републике Пољске, свако има право на правичну и јавну расправу, без непотребног одлагања, пред надлежним, независним и непристрасним судом. Овај механизам је регулисан у системским одредбама Закона о организацији правосуђа, као и у Законнику о парничном поступку. Претпоставка је да судске расправе треба да буду јавне, и да суд треба да разматра грађанске спорове на рочишту отвореном за јавност. Одлуку о искључењу јавности (тј. расправи која је затворена за јавност) суд може донети само у случајевима који су предвиђени законом. Иако начело јавности поступка није апсолутно, универзално и формалноправно је прихваћено да ово начело неће бити предмет ограничења у судским поступцима. Међутим, измене у пољском грађанском поступку су постепено довеле су до тога да је изузетак постао *de facto* правило. Тренутно, постоје законска решења која искључују примену принципа јавности, не само поводом одлучивања о формалним или процесним питањима већ и у погледу меритума, нпр. у случају да суд закључи да главни поступак није потребан (с обзиром на предочене наводе и захтеве за достављање доказа). Овај рад има за циљ да представи еволуцију принципа јавности у грађанскоправним поступцима у Пољској, што би требало да послужи као нека врста упозорења другим државама на потенцијалну опасност од подривања суштине овог принципа упркос формалном очувању стандарда како на системском нивоу тако и на нивоу индивидуалних закона.

Кључне речи: начела судског поступка, начело отворености поступка, затворене седнице.